

BYRNES, James F.

1953 nov.

Jimmy Byrnes

Igaza van annak az egyházi lapnak, amely Byrnes south carolinai kormányzónak a United Nations előtt elhangzott beszédével foglalkozván megemlíti, hogy aligha akadt 12 amerikai magyar, aki a beszédről tudomást szerzett. Mulasztás volt, de viszont: ki az, aki a mindennap elképzelhetetlen tömegben ránk zuduló nyomtatott traszt aprólékosan figyelni tudja? Byrnes melegen beszélt Magyarországról s azt a kijelentést tette, hogy az Egyesült Államokat és Magyarországot "a vér és kultúra szálai" fűzik össze.

Byrnes kortársunk, és jól tudjuk, kicsoda. Volt szenátor, Supreme Court bíró, külügyminiszter, "Assistant President" és sok minden egyéb. Ma, pártjának vezetőivel való meg hasonlása után South Carolina állam népszerű kormányzója.

Akik ismerik "Speaking Frankly" című történelmi jelentőségű könyvet, azok tudják, hogy Byrnes nem először kelt Magyarországról védelmére mostani beszédében, hanem — valószínűleg csak a veleszületett amerikai becsületérzés alapján — az elmúlt sorsdöntő esztendőben ezt többször is megtette. Könyve jórészt azoknak a tanácskozásoknak leírása, amelyekben mint az amerikai küldöttség egyik vezető tagjának, neki is vezető szerep jutott. Ő volt az, aki sokáig, de sajnos eredménytelenül harcolt azért, hogy a szovjetnek Magyarországra ellen támasztott kártérítési igényét legalább egy harmadára szállítsák le. Ugyancsak ő volt, aki erélyesen követelte a magyarországi választások becsületes lefolytatását és azt, hogy a nyugati hatalmaknak teljes ellenőrzési és megfigyelési lehetőség adassék a választások alatt, a szabad világ pontos informálása céljából.

és
Magyarország

VASVÁRY ÖDÖN

Irtai:

1953 A.M. NÉPSZAVA

2

Byrnes volt az, aki, amikor az amerikai küldöttség nagyon erélyes állásfoglalása révén sikerült egy kisebb fontosságú ügyet kedvezően elintézni, azt követelte, hogy az amerikai küldöttség Magyarország kérdésében is hasonló erélyes séget fejtsen ki. Nagyon súlyosan kifogásolta például azt is, hogy az Egyesült Államok erélyes akcióit tervezett Törökországban és Görögországban, ahol a magyarországi kormányelkergetéshez hasonló kommunista próbálkozást vártak, ami természetesen rendben lett volna, de mivel ugyanakkor Magyarországon pontosan ez már megtörtént, Byrnes majdnem indulatosan kérdezi, hogy ott miért nem lép fel Amerika ugyanilyen határozottsággal?

Abban a tényben, hogy a kommunistáknak sikerült az országos szavazás alapján hatalomra jutott kormányt elkergetni, Byrnes a yaltai szerződés nyílt megszegését látta és ezt a véleményét könyvében is világosan megírja.

Hogy Nagy Ferenc és kormánya mindent megpróbált az orosz nyomás csökkentése céljából s hogy nagyon fontos kérdésekben a világosan megmondott szovjet célokat is ellenezni merte, annak igazolására Byrnes a Duna nemzetközi ellenőrzésének kérdését hozza fel. A szovjet akkori szócsöve, Molotov felre nem érhető módon szögezte le a kommunista álláspontot, hogy a Duna kontrolja csak azoknak az államoknak dolga, ame-

lyek a Duna mellett terülnek el. A szabad világ álláspontja ezzel ellentétben az volt, hogy a Dunát nemzetközi kontrol alá kell helyezni.

Ezt az álláspontot hangoztatta s annak megvalósítását kérte Nagy Ferenc akkor is, amikor 1946-ban Washingtonban járt. Ez írja Byrnes, egy csatlós állam részéről a független szellem igen feltűnő megnyilvánulása volt.

Byrnes könyvében van egy kitétel, amely érdekesen illusztrálja, hogy az idegenszarmazású csoportok milyen befolyást gyakorolhatnak a szenátus legfontosabb bizottságaira is. Megírja, hogy amikor a vesztes államokkal való bekekötés előkészítésére került a sor, a szenátus külügyi bizottsága igen erős nyomás alatt állott az idegenszarmazású polgárok részéről, akik között a legnagyobb arányú tevékenységet az olaszok fejtették ki. Nem volna okos dolog, ha az amerikai magyarság egyeséges összefogásait, főképen az Amerikai Magyar Szövetség révén, bárki is lekecsinyelné.

Késztelen, hogy a ma élő amerikai államférfiak között Byrnes egyike azoknak, akik az ame-

rikai magyarság tiszteletét és bizalmát nagy mértékben megérdemlik. Ez a tény juttatja eszembe a következőket: az Amerikai Magyar Szövetség az 1954-es esztendő Kováts Mihály ezredes esztendejének fogja nevezni, azért, mert ez lesz a 155-ik évfordulója annak, hogy a magyar hős az amerikai szabadságharcban elesett, 1779 május 11-én, a south carolinai Charleston előtt.

Charleston a fővárosa South Carolina államnak, szülővárosa és ma is székhelye Byrnes kormányzónak.

Kováts ezredest az angolok ott temették el, ahol lováról holtan esett le. A helyet azóta a város régen beépítette, de a porladó csontok ma is ott vannak Charleston rögei alatt.

Ha az Amerikai Magyar Szövetség vezetősége felkérné Byrnes kormányzót, hogy legyen a jövő Kováts Mihály esztendő országos fővédnöke, vagy elnöke, azt hiszem, a kérésnek szívesen eleget tenne. Ez egyuttal elismerése lenne annak a jóakaratnak is, amellyel ez a kiváló amerikai eddig mindig viseltetett Magyarország ügyével szemben.